

KANDIDATNUMMER 3089

Sidetall av

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?

1. Det kan være territorier hvor bor samene.
 2. Det kan være antallet til samene.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er ~~territorien~~ hvor område hvor bor samene.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En same kan basere sin identitet på genetiske faktorer, morsmål, personlige ønsker og kombinere av dem.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Tradisjonelle samiske samfunnet var basert på Siida system. Det betyr at små grupper ~~prøvde å være sammen for å~~ og leide av fisk og jakt. De flyttet fra sted til sted. ~~unge redusere av antallet.~~

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

De bor i små grupper. De alltid flyttet fra steder til steder. Det var. Det var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot kolonisering av territoriene deres.

6. Nevn to eksempler på hvordan forførsningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Det var forbudt å være studiering på samisk språk på skolen. De bare de som kunne ~~kjøpe~~ skrive eller ~~lese~~ lese norsk, kunne kjøpe eller leie jorda.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Det står i paragraf 110a i Grunnloven at samene kan utvikle språk, kultur og samfunnsnæringsliv.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk sameråd har må arbeide for å ha en stor plass samiske literatur, musikk og teater i media, i radio og på tv.

9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden var en sjaman som kunne ~~se~~ vite hva kunne skje i framtiden.
 skulle

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Lars Levi Læstadius var en prest som trodde at satanisme var sterk i samisk religion.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Forfatteren Meg Jay er bekymret for dagens unge fordi de er usikre hva de vil. Det fører til at de blir forberget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb. De tror at de har all verdens tid til å finne

2. Hva er det som karakteriserer gruppen *kidults/twixters*? ^{ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.} *kidults/twixters* er en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue og trettiårene som ikke aner hva de skal bo, hva de skal gjøre og ^{hvem} de skal leve sammen med.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Gunn Helen Øye kaller unge i dag "fordi-generasjonen" fordi de har alltid planlagt. De kan gjøre det som

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene? skrives på CV-en.

Junaid Khan bestemte seg for å gå tilbake til studiene. Hun forstod at utdanning er viktig.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" betyr tjueårene for BI-studenten Junaid Khan.
Den er perioden når alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

2. Den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet
er tjueårene.

3. På midten av 2000-tallet oppsto i USA ord som kidults og twixters
for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge
mennesker i tve- og trettiårene.

4. Økte valgmuligheter gir økt ansvar for eget livsløp.

5. Hvis man får gjort nok i tveårene, blir det desto ikke ^{desto} mer
som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.

B. Det er foreldrene som forsørger dem.

2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.

B. I noen samfunnsgrupper blir dyktighet dyrket.

3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.

B. De blir bekymret av denne usikkerheten.

4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.

B. Gunn Helen Øye hevder at de unge er ikke ikke er skyldet
i det at de har store forventninger.

5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.

B. Junaid Khan har bestemt å være tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston fant død,
- å spille spilte ~~har~~ en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utgav i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka handler om de som
- å føde fødte ~~var født~~ på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde ~~har op~~ hadde opplevd
- å fortelle en krig, og boka forteller at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg hadde ~~forandret~~ moren forvandlet seg ~~seg forandret seg~~
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvant ~~forsvanne~~ hadde forsvant hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer seg selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale er godt betalt, slik at det er

å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
 å by Men hva er lykke, og hva blir livet bydd på til
 å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble blir
 å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
 å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
 å leve om alt dette, hvis hun lever.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

(fordi) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, fordi de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
 (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli; Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
 (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet kan bli.
 (av den grunn) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Av den grunn kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktige periodene i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktige perioden i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er store ^{noen} ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

I oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi begynner til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun mener at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Så flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger vekt på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i en grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere prøver å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner til helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, i verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Det halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å spise maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere typer ~~som~~ abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene ta bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer rundt omkring i Oslo, og er allerede på utkikk av nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link med bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter sett på, sier Pålsrud.

trekk

Do not write
in this space

Den evige jakten på lykken

Mange mennesker i vårde våre dager jakter på lykken. ~~De~~ Man prøver å skaffe "et godt liv", men begrepet "det gode liv" er ikke samme for alle.

Vi er individuelle personer. Så vi har forskjellige ønsker og villiger.

Noen liker å være alene. På den måten har man mye tid til å kombinere utdanning og reise.

Tilværelsen med venner og venninner har en stor plass i livet for dem. De kan tilbringe så mye tid med dem som de vil.

Andre mener at det er best å ha familie. De menneskene føler seg bra når de kan stole på noe. De passer på barna sine og det ~~br~~ blir dem lykkelige. For dem er det god å være sammen med venninene sine men de tror at det er bedre å holde seg hjemme med familiene sine.

Det er også en annen gruppe av menneskene. De mener at det viktigste er å være helt etablert i samfunnet. De arbeider veldig mye for å ha en god karriere.

Så vi har noen varianter hvordan man begreper "det gode liv", men alle prøver å ha dette. Alle er jakten på lykken.

Etter min mening er det best å kombinere arbeid, familie og venn tilværelse med venner. ~~Det er ikke så enkelt.~~ "Det gode liv" er dette for meg, men det er ikke så enkelt. Man må jobbe hardt for å få en god plass i arbeidsmarkedet, men han eller hun må også spare tid for familien og venner.

Do not write
in this space

Noen ganger er livet snilt. Det gir oss sjansen til å være lykkelige. Vi må bruke det. Vi må forstå hva vi vill å gjøre og hvem vi vill å være ^{sammen med} ~~med~~ så tidlig som det er mulig. I den tilfellen kan vi se denne sjansen. ~~Det~~ Feil blir ikke begått i menneskenes søken etter lykke. Å være lykkelig er ikke bare avhengig av ~~å~~ denne sjansen livet gir oss. Vi må arbeide mye. For den første gangen må vi forstå hva har vi lyst til å gjøre og for den andre gangen må vi ~~arbeide~~ ^{jobbe} hardt for å ha "det gode liv".